

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

У структурі компенсаторної компетенції поряд зі знаннями, навичками і вміннями необхідно виділити здатності, які повинні формуватися і розвиватися в учнів в рамках профільно-орієнтованого навчання іноземної мови: адекватне реагування на висловлювання в процесі усного іншомовного спілкування з урахуванням національно-культурних особливостей співрозмовника; реалізація мовного наміру, що дозволяє встановити контакт і розуміння між різномовними партнерами; адаптація мовця до будь-якої незнайомій іншомовної ситуації, певна швидкість, необхідна для прийняття правильного рішення.

Таким чином, формування компенсаторної компетенції є однією з першорядних завдань при навчанні іншомовного спілкування, оскільки це допомагає учням розвивати мовну контактність, варіювати мовну форму відповідно до комунікативним наміром, здійснювати мовностилістичні корекції іншомовної усного та писемного мовлення, що, безумовно, забезпечує спадкоємність з професійним іншомовним навчанням. Важливими елементами в структурі компенсаторної компетенції, на думку дослідників даної проблеми, виступають компенсаторні стратегії і компенсаторні вміння.

Література

1. Давиденко В. В. Компенсаторна компетенція як цільова домінанта іншомовного профільного навчання старших школярів. *Известия Волгоградського державного педагогічного університету*. 2013. № 2 (77). С. 86-89.

2. Євстигнєєва, І. А. Розвиток компенсаторних умінь в процесі навчання іноземної мови в рамках інтернет-дискурсу на прикладі соціальних мереж. *Соціально-економічні явища і процеси*. 2014. Т. 9. № 12. С. 284-289.

3. Кретин, С. А. Сутнісна характеристика компенсаторних стратегій навчання розмовній мові. *Вісник Тамбовського університету. Серія: Гуманітарні науки*. 2012. № 1 (105). С. 94-96.

4. Язикова Н. В. Методика формування компенсаторних умінь говоріння в загальноосвітній школі. *Іноземні мови в школі*. 2013. № 9. С. 26-32.

УДК 378.1; 377.8

ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є.
Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ В УКРАЇНІ ТА ДАНІЇ

Сьогоднішній світ навколо людини швидко змінюється. Це торкається всіх сфер життя: і суспільного, і економіки, і відносин між людьми, спілкування та сприймання цього нового світу. Навчити жити в новому світі, будувати відносини професійного характеру, впливати на сучасну економіку або будувати нову, досліджувати процеси, що відбуваються в новому світі, та створювати власний світ є основним завданням сучасної університетської освіти.

Завдяки комп'ютерним технологіям та глобальним мережам з'явилася можливість працювати та навчатися онлайн. Але якими ж професійними компетентностями має володіти людина, щоб працювати по всьому світу, якою за структурою та характером має бути освіта, якими компетентностями вона

має наділити майбутнього фахівця, щоб він міг працевлаштуватися в будь якій країні світу. Тому у фокусі багатьох педагогічних досліджень сучасних науковців знаходиться компетентнісний підхід. Так В. Горянський, Л. Корницька Л. та Саприкіна досліджували питання щодо формування фахової компетентності бакалаврів дизайну (мистецтва, одягу); О. Нестеров досліджував художньо-проектну компетентність дизайнера середовища, В. Радкевич вивчав компетентнісний підхід до забезпечення якості професійної освіти і навчання, Marco Rieckmann вивчав ключові компетенції в освіті для забезпечення сталого розвитку, Sally M. Johnstone & Louis Soares розробляли принципи розробки освітніх програм на основі компетентності, Neil O'Sullivan & Alan Bruce досліджували значення компетентності у викладанні та навчанні.

Основна мета компетентнісного підходу – це набуття здобувачем знань, вмінь, досвіду та розвитку особистісних якостей, що дозволять йому досягти успіху в професійній діяльності та бути конкурентоздатним на ринку праці.

Метою цієї публікації є аналіз досвіду формування фахових компетентностей у вітчизняних та аналогічних данських освітніх програмах підготовки дизайнерів одягу.

Відповідно до стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн» [1, с. 5] перелік компетентностей випускника очолює **інтегральна** компетентність (виражає основну ціль навчання і висвітлює змістову, методологічну, когнітивну компетенції), далі **загальні** компетентності (інформаційно-комунікативні, соціально-особистісні, рефлексія) і **спеціальні (фахові, предметні)** компетентності (методологічні, інструментальні, когнітивні).

Випускник факультету дизайну, технологій та бізнесу університетського коледжу VIA (Данія) відповідно до освітньої програми професійного бакалаврату в галузі дизайну та бізнесу [2, с. 7] буде володіти наступними компетентностями: **інтегральною** (висвітлює методологічну, змістову, соціально-особистісну і когнітивну компетенції) та **індивідуальними** компетентностями (методологічною, змістовою та соціально-особистісною) за спеціалізацією Дизайн, так як освітня програма передбачає навчання за 7-ма спеціалізаціями (Дизайн, Конструювання, Комерційна діяльність, Маркетинг, Концептуальний дизайн, Комунікації та тенденції, Підприємництво). Виходячи з цього освітня програма включає **загальні національні предметні** компетентності, що є однаковими для всіх спеціалізацій (методологічна, змістова, соціально-особистісні компетенції, рефлексія, когнітивна компетенції) та **національні предметні** компетентності у спеціалізації «Дизайн» (соціально-особистісні, рефлексія, когнітивна компетенції).

Аналіз освітніх програм підготовки дизайнерів в Україні та Данії виявив такі підходи до формування компетентностей: **інтегральна** компетентність - спільним є ставка на розуміння предмету і професійної діяльності (змістова), здатність вирішувати професійні задачі (методологічна), саморозвиток (когнітивна компетенція); данська програма доповнена ще соціально-особистісною компетенцією (здатність до дисциплінарної та міждисциплінарної

співпраці); **загальні** компетентності - спільним є соціально-особистісні та рефлексія (оцінка якості виконаних робіт); відмінності - у вітчизняній освітній програмі висвітлені інформаційно-комунікативні компетентності; **спеціальні** компетентності - у вітчизняній освітній програмі це інструментальні компетенції, що забезпечують надання професійної майстерності; у VIA це соціально-особистісні компетенції (керування проектами, співпраця), рефлексія (оцінка прийнятих проектних рішень), когнітивна компетенція (визначення власного шляху становлення у професії).

Висновки. У вітчизняній професійній дизайн освіті особлива увага зосереджена на наданні наступних компетентностей: здатність до виконання проектної діяльності (змістова та методологічна компетенції), здобуття професійної майстерності (інструментальні, інформаційно-комунікативні компетенції) та самопрезентації і саморозвитку (когнітивна компетенція), тоді як данська система дизайн освіти, крім проектної діяльності та саморозвитку, націлена на здатність до дисциплінарної та міждисциплінарної співпраці, керування проектами (соціально-особистісні компетентності).

Література

1. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн». [Затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.12.2018 р.] № 1391, Київ, 2018. – 14 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/022-Dyzayn-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення: 03 11 2021)

2. Curriculum for the Professional Bachelor's Degree Programme in Design & Business (PBA), VIA Design & Business, VIA University College, 2020. URL: <https://en.via.dk/programmes/bachelor/design-and-business-bachelor-top-up> (дата звернення: 03 11 2021)

УДК 802.0:37-5

ІВАНИЦЬКА О.
Мукачівський державний університет

FORMATION OF INTERCULTURAL COMPETENCE OF SENIOR SCHOOL LEARNERS IN ENGLISH LESSONS ON THE BASIS OF LOCAL HISTORY MATERIAL

Growing needs for communication and cooperation between countries and people with different languages and cultural traditions, the new educational system in Ukraine require significant changes in the approach to teaching, updating the content and methods of teaching foreign languages in general secondary education.

Knowledge of a foreign language is an important prerequisite for personal, cultural, professional and economic contacts. Modern research in the field of psychology, pedagogy and methods of teaching foreign languages considers the teaching of foreign languages as a process of personal development of the student in the context of "polylogue of cultures" [3, p. 91]. The practical purpose of secondary school education is to teach students intercultural foreign language communication within the topics defined by the Program, so that foreign language skills acquired in

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>